

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1412-366

Chișinău

08 noiembrie 2012

**Biroul Permanent
al Parlamentului
Republicii Moldova**

În temeiul art.73 și art.74 din Constituția Republicii Moldova se prezintă Parlamentului spre examinare în mod prioritar proiectul de lege cu privire la Corpul de carabinieri, elaborat de Ministerul Afacerilor Interne și aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.829 din 7 noiembrie 2012.

Anexă:

*Hotărârea Guvernului nr.829 din 7 noiembrie 2012
(în limba română și limba rusă)*

- 4 file;

*proiectul de lege cu privire la Corpul de carabinieri
(în limba română și limba rusă)*

- 49 file;

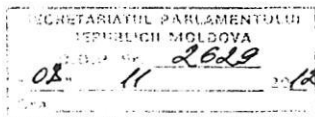
*nota informativă la proiectul de lege
(în limba română și limba rusă)*

- 4 file.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

*Ex. N. Sandu
Tel.: 022-250-579*

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău, Republica Moldova

Telefon:
+373-2-250101

Fax:
+373-2-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 829

din 7 noiembrie 2012

Chișinău

Pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la Corpul de carabinieri

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectului de lege
cu privire la Corpul de carabinieri.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Dorin Recean

Ministrul finanțelor

Veaceslav Negruța

Ministrul justiției

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Lege cu privire la Corpul de carabinieri

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul de reglementare și sfera de aplicare

(1) Prezenta lege reglementează statutul juridic și principiile de activitate, organizarea și funcționarea, atribuțiile, împuternicirile și obligațiile Corpului de carabinieri, finanțarea, asigurarea tehnico-materială a acestuia, protecția socială și juridică a carabinierilor.

(2) Prevederile prezentei legi se extind asupra carabinierilor aflați în serviciu. Membrii familiilor carabinierilor și carabinierii trecuți în rezervă/retragere cad sub incidența prezentei legi în măsura în care dispozițiile acesteia îi vizează direct.

Articolul 2. Corpul de carabinieri

(1) Corpul de carabinieri reprezintă instituția specializată a statului cu statut militar, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care exercită, în condițiile legii, atribuții în domeniul asigurării și restabilirii ordinii publice, protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, instituțiilor statului, inclusiv în situații excepționale, pe timp de urgență, asediu și război.

(2) Corpul de carabinieri face parte din sistemul național de apărare.

Articolul 3. Cadrul juridic

Carabinierii activează în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu prezenta lege, Legea nr. 162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor, Legea nr. 1245-XV din 18 iulie 2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, Legea nr. 52-XVI din 2 martie 2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare, regulamentele militare, alte acte legislative și normative în vigoare și tratate internaționale, la care Republica Moldova este parte.

Articolul 4. Principiile activității carabinierilor

(1) Activitatea carabinierilor se desfășoară în baza și în vederea executării legii, în interesul persoanei, al comunității și în sprijinul instituțiilor statului,

pentru respectarea drepturilor și libertăților fundamentale și demnității umane, prevăzute în Declarația Universală a Drepturilor Omului, în Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, în conformitate cu principiile legalității, imparțialității și nediscriminării, controlului ierarhic permanent, responsabilității personale și profesionalismului, transparenței și păstrării secretului de stat și a altor informații oficiale cu accesibilitate limitată.

(2) În nici un caz carabinierii nu trebuie să aplice, să încurajeze, să tolereze orice formă de tortură, tratament inuman sau degradant.

(3) Recurgerea la forță se aplică doar în cazul în care metodele nonviolente nu asigură îndeplinirea atribuțiilor carabinierilor.

Articolul 5. Transparența activității Corpului de carabinieri

(1) Fără a prejudicia interesele legitime ale persoanei sau comunității, Corpul de carabinieri, în modul prevăzut de legislația în vigoare, va informa autoritățile publice locale și centrale, precum și populația despre activitățile sale.

(2) Corpul de carabinieri nu poate oferi sau anunța în mod public informații ce sînt atribuite la secret de stat, comerciale sau bancare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Se interzice dezvăluirea informațiilor obținute în serviciu, ce ar prejudicia onoarea, demnitatea sau siguranța unei persoane, interesele legitime ale persoanelor fizice și juridice, ar împiedica prevenirea, investigarea unor fapte penale sau ar favoriza comiterea acestora.

(3) Corpul de carabinieri nu furnizează informații, care ar încălca prezumția de nevinovăție, normele de etică, interesele de securitate ale persoanei, publicului sau ale statului.

Articolul 6. Competența teritorială

(1) Carabinierii, reieșind din misiunile și funcțiile ce le revin, exercită atribuțiile potrivit prezentei legi, pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

(2) Pentru asigurarea exercitării misiunilor, subunitățile de carabinieri sînt repartizate conform principiului teritorial.

Articolul 7. Cooperarea

(1) Corpul de carabinieri cooperează, în exercitarea atribuțiilor sale cu celelalte subdiviziuni ale Ministerului Afacerilor Interne, cu autoritățile publice centrale și locale, organizațiile și instituțiile internaționale de profil.

(2) Corpul de carabinieri cooperează cu asociațiile și organizațiile nonguvernamentale, precum și cu persoanele fizice și juridice, cu mass-media, în modul stabilit de legislația în vigoare și actele normative ale Ministerului Afacerilor Interne.

(3) Carabinierii participă, în condițiile legii, la exerciții comune organizate de către instituțiile similare ale altor state, precum și la îndeplinirea misiunilor în cadrul acțiunilor de menținere a păcii, prevenire a conflictelor și gestionării

situațiilor de criză, potrivit tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 8. Competența ministrului afacerilor interne

Ministrul afacerilor interne exercită următoarele competențe în domeniul de activitate al Corpului de carabinieri:

- a) asigură elaborarea politicilor în domeniul de activitate al Corpului de carabinieri și gestionează implementarea acestor politici;
- b) efectuează controlul asupra activității Corpului de carabinieri;
- c) abrogă ordinele aprobate de către comandantul Corpului de carabinieri, care contravin prevederilor legislației în vigoare;
- d) la propunerea comandantului Corpului de carabinieri, numește în funcție și eliberează din funcție pe adjunctul acestuia;
- e) prezintă Guvernului proiectele de legi și hotărâri de Guvern și ale altor acte normative, care reglementează activitatea Corpului de carabinieri;
- f) asigură organizarea pregătirii și formării profesionale continue a carabinierilor;
- g) propune spre examinare, în modul stabilit, autorităților abilitate proiectul bugetului anual al Corpului de carabinieri;
- h) asigură examinarea petițiilor împotriva acțiunilor carabinierilor și constată în acțiunile acestora abaterile de la normele stabilite;
- i) stabilește reguli unice pentru organizarea lucrărilor de secretariat;
- j) exercită alte funcții specifice prevăzute de lege.

Articolul 9. Controlul asupra activității Corpului de carabinieri

(1) Controlul asupra activității Corpului de carabinieri este exercitat de Ministerul Afacerilor Interne, organele procuraturii, alte autorități publice, precum și de organizațiile naționale și internaționale care asigură protecția drepturilor fundamentale ale omului în temeiul și limitele prevăzute de legislația în vigoare și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Controlul asupra utilizării mijloacelor bugetare alocate pentru întreținerea carabinierilor se efectuează de către Ministerul Afacerilor Interne și alte autorități abilitate cu asemenea atribuții.

Articolul 10. Petiții împotriva acțiunilor carabinierilor

(1) Persoanele au dreptul de a contesta acțiunile carabinierilor în conformitate cu procedurile stabilite de legislația în vigoare la organul competent de control asupra activității carabinierilor sau în instanța de judecată.

(2) Petițiile în scris împotriva acțiunilor carabinierilor depuse la Ministerul Afacerilor Interne sînt investigate și soluționate de subdiviziunea specializată în subordinea ministrului afacerilor interne, ori, după caz, de organele de competență, care constată abaterile de la normele stabilite și propune angajatorului aplicarea măsurilor de rigoare.

Capitolul II ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA CORPULUI DE CARABINIERI

Articolul 11. Structura și efectivul-limită

(1) Structura, efectivul-limită, Regulamentul și dislocarea subunităților Corpului de carabinieri se aprobă de Guvern, la propunerea ministrului afacerilor interne.

(2) Statul de personal al Departamentului Corpului de carabinieri se aprobă de ministrul afacerilor interne, la propunerea comandantului.

(3) Regulamentele de funcționare și statele de personal ale unităților subordonate Departamentului Corpului de carabinieri se aprobă de către comandantul Corpului de carabinieri.

(4) Unitățile militare ale Corpului de carabinieri dispun de drapel de luptă.

Articolul 12. Organizarea activității Corpului de carabinieri

(1) Conducerea Corpului de carabinieri este asigurată de către comandantul Corpului de carabinieri (în continuare – comandant), numit în funcție de Guvern, pe un termen de 5 ani, la propunerea ministrului afacerilor interne.

(2) La îndeplinirea atribuțiilor sale, comandantul este asistat de un adjunct, numit în funcție și eliberat din funcție de către ministrul afacerilor interne, la propunerea comandantului.

(3) În vederea exercitării funcțiilor și atribuțiilor sale, comandantul emite ordine și dispoziții obligatorii pentru personalul din subordine.

Articolul 13. Competența comandantului Corpului de carabinieri

(1) Comandantul Corpului de carabinieri are următoarele atribuții:

a) conduce, coordonează și controlează activitatea carabinierilor;

b) gestionează bugetul aprobat pentru Corpul de carabinieri;

c) organizează asigurarea tehnico-materială a activităților subunităților și desfășurarea achizițiilor pentru necesitățile acestora;

d) propune ministrului afacerilor interne proiectul bugetului anual al Corpului de carabinieri și proiectele de rectificare ale acestuia;

e) numește în funcție și eliberează din funcție militarii Corpului de carabinieri, cu excepția celor specificați la art.8 lit. d) din prezenta lege.

(2) Pentru ocuparea funcției de comandant al Corpului de carabinieri, poate candida cetățeanul Republicii Moldova care corespunde următoarelor condiții:

a) vîrsta minimă de 35 ani;

b) studii superioare;

c) vechime în funcții manageriale de cel puțin 5 ani;

d) stare de sănătate fizică și psihică corespunzătoare exercitării funcției, confirmată prin concluzia comisiei medicale speciale a Ministerului Afacerilor Interne.

(3) Eliberarea din funcție a comandantului Corpului de carabinieri se dispune de Guvern, la propunerea ministrului afacerilor interne, în baza temeiurilor prevăzute în alin. (2) art. 35 al prezentei legi, precum și în cazul rezultatului nesatisfăcător obținut în cadrul evaluării performanțelor, desfășurate în baza unui Regulament aprobat de ministrul afacerilor interne.

Articolul 14. Departamentul Corpului de carabinieri

(1) Departamentul Corpului de carabinieri este unitatea centrală de administrare și control, prin care comandantul realizează conducerea forțelor subordonate.

(2) Departamentul Corpului de carabinieri are următoarele atribuții:

a) efectuează planificarea strategică a antrenării carabinieriilor în acțiuni de asigurare și restabilire a ordinii publice și altor misiuni;

b) asigură conducerea forțelor antrenate în aceste acțiuni, planifică și organizează pregătirea organelor de conducere a subunităților Corpului de carabinieri în vederea executării misiunilor ce le revin;

c) exercită conducerea administrativă a Corpului de carabinieri, completarea cu efectiv și pregătirea acestuia, dotarea cu tehnică și armament, asigurarea cu resurse tehnico-materiale și financiare;

d) exercită controlul și coordonează activitățile subunităților Corpului de carabinieri;

e) asigură realizarea documentelor de politici în subunitățile Corpului de carabinieri;

f) organizează și controlează executarea deciziilor comandantului Corpului de carabinieri;

g) asigură cooperarea cu celelalte instituții ale statului, organisme și organizații guvernamentale și neguvernamentale din țară și din străinătate;

i) exercită alte atribuții stabilite prin lege.

Capitolul III STATUTUL JURIDIC AL CARABINIERULUI

Articolul 15. Personalul Corpului de carabinieri

(1) Personalul Corpului de carabinieri se constituie din carabinieri, salariați civili și personal de deservire tehnică.

(2) Carabinierul este persoana care îndeplinește serviciul militar în cadrul Corpului de carabinieri și exercită atribuțiile carabinieriilor prevăzute de prezenta lege și legislația în vigoare.

Articolul 16. Statutul carabinierului

(1) Carabinierul aflat în exercițiul atribuțiilor de serviciu este reprezentantul Corpului de carabinieri și se află sub protecția statului.

(2) În limitele competențelor stabilite de legislație, carabinierul este investit cu împuterniciri pe timpul și în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu.

(3) Carabinierul se identifică cu legitimație de serviciu, care atestă apartenența sa la Corpul de carabinieri.

(4) Statutul juridic al carabinierilor și modul de îndeplinire a serviciului militar sînt reglementate de prezenta lege, Legea nr.162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor, Legea nr.1245-XV din 18 iulie 2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, Legea nr.52-XVI din 2 martie 2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare.

Capitolul IV

ATRIBUȚIILE, ÎMPUTERNICIRILE, OBLIGAȚIILE, RESTRICȚIILE ȘI INTERDICȚIILE CORPULUI DE CARABINIERI

Articolul 17. Atribuțiile Corpului de carabinieri

(1) În domeniul restabilirii ordinii publice, în condițiile reglementate de lege, Corpul de carabinieri:

a) execută, independent sau în comun cu alte subdiviziuni ale Ministerului Afacerilor Interne, misiuni de intervenție în scopul prevenirii și neutralizării acțiunilor ilegale, care pun în pericol ordinea și siguranța publică, securitatea obiectivelor și a transporturilor de produse cu caracter special, de bunuri, valori și corespondență clasificată, pentru salvarea persoanelor sau înlăturarea efectelor unor dezastre sau situații de urgență, în cazul în care celelalte măsuri nu au fost eficiente sau există pericolul depășirii acestora;

b) intervine pentru restabilirea ordinii publice, ca urmare a tulburărilor provocate de manifestări desfășurate de grupuri de persoane, pe timpul adunărilor publice sau în orice alte situații ce implică aglomerări de persoane, care amenință cu forța sau cu folosirea forței și încalcă normele de comportament ce asigură și mențin echilibrul social necesar funcționării normale a societății.

(2) În domeniul asigurării ordinii publice, Corpul de carabinieri:

a) asigură, în cooperare cu Poliția, ordinea publică în timpul întrunirilor și altor evenimente publice, care se desfășoară în locuri publice și au caracter de masă;

b) identifică și curmă, în conformitate cu legislația, orice tentativă de încălcare a ordinii publice;

c) execută, în cooperare cu instituțiile abilitate ale statului, misiuni de asigurare a ordinii publice în timpul vizitelor oficiale sau al altor activități la care participă înalți demnitari de stat;

d) execută, la solicitarea Poliției de Frontieră, pe baza planurilor de cooperare aprobate de ministrul afacerilor interne, misiuni de asigurare și restabilire a ordinii publice în punctele de control pentru trecerea frontierei de stat;

e) desfășoară activități de cercetare și documentare în vederea constituirii bazei de date, necesară executării misiunilor încredințate;

f) asigură, în condițiile legii, în comun cu alte instituții abilitate, ordinea publică și paza zonelor în care s-au produs sau există pericol iminent de producere a unor incendii, explozii ori a altor situații excepționale, ce pun în pericol viața, integritatea corporală a persoanelor sau bunurile acestora.

(3) În alte domenii de activitate, Corpul de carabinieri:

a) execută, în baza planurilor de cooperare aprobate de ministrul afacerilor interne, misiuni temporare de menținere a ordinii publice în zone cu risc sporit de criminalitate;

b) participă la lichidarea consecințelor situațiilor excepționale cu caracter natural, tehnogen ori ecologic în localități și la obiectivele păzite;

c) asigură, în condițiile legii, paza sau protecția obiectivelor, a bunurilor și valorilor de importanță vitală, a căror listă se aprobă de Guvern, precum și paza misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova;

d) asigură paza la transportarea armelor, munițiilor, materialelor explozive, stupefiantelor, substanțelor toxice sau radioactive ori a altor materiale sau substanțe periculoase, în condițiile stabilite prin lege;

e) execută, în condițiile legii, la solicitarea autorităților competente, misiuni de urmărire și reținere a persoanelor anunțate în căutare, evadaților, dezertorilor și a altor persoane despre care există date și indici temeinici că intenționează să săvârșească sau au săvârșit infracțiuni ori care se sustrag arestării preventive sau executării pedepselor privative de libertate;

f) execută misiuni de capturare și neutralizare a persoanelor care folosesc arme de foc ori alte mijloace care pot pune ori pun în pericol integritatea persoanelor, bunurilor, inclusiv a transporturilor speciale;

g) administrează și utilizează baze de date în interes de serviciu;

h) participă, în condițiile legii, în afara teritoriului Republicii Moldova, cu efectivul și tehnica din dotare, la activități de instruire, operațiuni internaționale de menținere a păcii și gestionării situațiilor de criză. În timpul îndeplinirii acestor misiuni, efectivul participant beneficiază de drepturile stabilite prin lege pentru militarii care execută misiuni în străinătate.

Articolul 18. Atribuții în stare de urgență, asediu și de război

(1) Conducerea, planificarea și coordonarea activităților Corpului de carabinieri în cazul declarării stării de asediu sau de război se efectuează conform prevederilor Legii nr. 345-XV din 25 iulie 2003 cu privire la apărarea națională și Legii nr. 212-XV din 24 iunie 2004 cu privire la regimul stării de urgență, de asediu și de război.

(2) În timpul acțiunii regimului juridic al situației excepționale, Corpul de carabinieri poate fi investit cu drepturi speciale în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 19. Împuternicirile carabinierului

(1) În exercitarea atribuțiilor ce îi revin potrivit legii, carabinierul are următoarele împuterniciri:

a) să solicite persoanelor, inclusiv persoanelor cu funcție de răspundere și persoanelor publice, respectarea ordinii publice și încetarea acțiunilor ilegale, iar, în caz de necesitate, pentru asigurarea respectării cerințelor legale să intervină cu utilizarea forței fizice, mijloacelor speciale sau a armei de foc din dotare, în condițiile stabilite de lege;

b) să intre sau să pătrundă, utilizând la necesitate mijloacele speciale, în orice încăpere, teren sau unitate de transport, indiferent de domeniul de proprietate, în condițiile stabilite de lege, în scopul curmării infracțiunilor, urmăririi persoanelor suspectate în comiterea infracțiunilor, evadaților, persoanelor care se ascund de organele de urmărire penală, se sustrag de la executarea pedepsei penale sau dacă, în baza unor date suficiente și cu certitudine, se știe că în aceste localuri se comite o infracțiune, precum și în caz de calamități naturale și în alte împrejurări excepționale care pun în pericol securitatea persoanelor, în conformitate cu legislația în vigoare;

c) să solicite oricărei persoane să se legitimeze când există indicii temeinici că a săvârșit, săvârșește sau se pregătește să săvârșască o faptă ce constituie infracțiune ori contravenție, precum și persoanelor care solicită intrarea într-un perimetru legal restricționat;

d) să limiteze temporar sau să interzică circulația transportului și a pietonilor pe străzi și pe drumuri, precum și accesul persoanelor pe anumite porțiuni de teren și spre anumite obiecte în scopul asigurării ordinii publice, ocrotirii vieții, sănătății și bunurilor persoanelor;

e) să rețină și să escorteze la unitățile de poliție persoanele care au comis contravenții, infracțiuni sau sînt suspectate de comiterea altor încălcări ale ordinii publice;

f) să efectueze imprimări audio și video, să fotografieze persoanele care încalcă ordinea publică;

g) să utilizeze mijloacele speciale sonore și luminescente instalate pe unitățile de transport conform normelor stabilite;

h) să ridice substanțe sau arme deținute ilegal sau care pot pune în pericol viața ori integritatea corporală a carabinierului sau a altor persoane, întocmind în acest sens actele procedurale necesare;

i) să efectueze controlul corporal preventiv asupra persoanei și bagajului acesteia, participante la întruniri publice sau în alte locuri în care este interzis accesul cu arme, produse ori substanțe periculoase;

j) să efectueze controlul corporal preventiv asupra persoanei și bagajului acesteia, care se află în stare de inconștiență și este necesară identificarea acesteia;

k) să solicite și să primească, de la persoanele juridice și fizice, informații pentru exercitarea atribuțiilor funcționale;

l) să folosească gratuit mijloacele de informare în masă în scopul prevenirii tulburărilor grave ale ordinii publice sau altor situații excepționale;

m) să folosească orice mijloace de transport și comunicații, indiferent de proprietar sau deținător, persoană fizică ori persoană juridică, cu excepția celor înregistrate cu plăci speciale, care aparțin misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și reprezentanțelor organizațiilor internaționale acreditate în Republica Moldova, precum și membrilor personalului acestora acreditați în Republica Moldova, pentru luarea unor măsuri legale ce nu suferă amănare și nu pot fi aduse la îndeplinire altfel, cu compensarea ulterioară în modul stabilit de lege a cheltuielilor sau a prejudiciului cauzat;

n) să solicite și să primească gratuit, în modul stabilit, informația și materialele, care sînt păstrate de autoritățile publice, agențiile și companiile, întreprinderile de stat și private, alte persoane juridice și sînt necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor carabinierilor;

o) să poarte asupra sa arma din dotare, precum și să aplice forța fizică, mijloacele tehnice și speciale, arma din dotare în modul și în cazurile prevăzute de lege.

(2) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, carabinierii folosesc armamentul din dotare cu muniția aferentă, mijloacele speciale prevăzute de legislație și aflate în dotare, în condițiile și în modul prevăzut de legislația în vigoare.

(3) Cerințele legale ale carabinierului, date în procesul exercitării atribuțiilor de serviciu, sînt obligatorii pentru executare de către toate persoanele fizice și juridice.

(4) Carabinierul poate dispune și de alte împuterniciri prevăzute de lege.

Articolul 20. Obligațiile carabinierului

(1) Carabinierul își îndeplinește serviciul exclusiv pe baza și în executarea legii, fiind obligat:

a) să respecte cu strictețe drepturile, libertățile omului și demnitatea umană, să aibă comportament demn și respectuos cu persoanele, atitudine fermă față de cei ce încalcă legea;

b) să acționeze cu responsabilitate și profesionalism la asigurarea și restabilirea ordinii publice, protejarea și promovarea valorilor și intereselor naționale ale Republicii Moldova, drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, inclusiv în condițiile unei amenințări pentru viața, sănătatea și proprietatea sa;

c) să respecte jurămîntul și regulamentele de activitate;

d) să fie disciplinat și vigilent, să manifeste inițiativă și perseverență, să-și consacre activitatea profesională îndeplinirii competente și calitative a atribuțiilor funcționale, potrivit legii;

e) să asigure protecția secretului de stat și a altor informații cu accesibilitate limitată, a secretului surselor de obținere a acestora, să păstreze secretul activității desfășurate, în condițiile prevăzute de legislație;

f) să-și perfecționeze în permanență pregătirea profesională;

g) să respecte regulile de aplicare, păstrare a armamentului, tehnicii și mijloacelor din dotare, să administreze eficient patrimoniul încredințat în exercitarea atribuțiilor ce le revin;

h) să fie corect în raporturile cu superiorii și colegii, să le acorde sprijin în executarea atribuțiilor de serviciu;

i) să informeze superiorii sau autoritățile competente despre faptele de corupție de care a luat cunoștință;

j) să asigure, potrivit competențelor, informarea corectă a persoanelor cu privire la datele de utilitate publică și de interes personal ale acestora;

k) să acorde sprijin persoanelor cu funcție de răspundere ce implică exercițiul autorității publice, dacă acestea întâmpină rezistență fizică în executarea sarcinilor de serviciu;

l) să declare, în modul stabilit, despre toate circumstanțele care, conform legislației, împiedică exercitarea atribuțiilor lui;

m) să acorde ajutorul imediat persoanelor care au avut de suferit ca urmare a încălcării ordinii publice sau se află în stare de neputință, precum și minorilor rămași fără supraveghere;

n) să întreprindă toate măsurile posibile pentru salvarea persoanei, bunurilor personale și a mediului în situații excepționale.

(2) Fiecare carabinier, pe întreg teritoriul țării, indiferent de funcția pe care o deține, de locul în care se află în timpul sau în afara orelor de serviciu, în cazul în care sesizează existența unor circumstanțe sau fapte care periclitează ordinea de drept, viața persoanelor sau alte valori sociale, este obligat să comunice despre aceasta celei mai apropiate subdiviziuni de carabinieri sau poliție și concomitent să întreprindă măsurile posibile pentru prevenirea și curmarea infracțiunii sau contravenției, acordarea primului ajutor persoanelor aflate în pericol, reținerea și transmiterea poliției a făptuitorilor și paza locului în care s-a produs evenimentul.

(3) Carabinierul execută ordinul comandantului (șefului) necondiționat, exact și în termen.

(4) Carabinierul este obligat să se prezinte la serviciu conform programului de serviciu, precum și în afara acestuia, în situații temeinic justificate, pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu compensarea timpului suplimentar potrivit prezentei legi.

Articolul 21. Răspunderea

Pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, precum și pentru acțiuni ilegale, carabinierul poartă răspundere disciplinară, civilă, materială, contravențională și penală în conformitate cu legislația.

Articolul 22. Repararea daunei cauzate de către carabinier

(1) În cazul încălcării de către carabinier a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice se întreprind măsuri pentru repunerea în drepturi a acestor persoane și pentru repararea în ordine de regres a daunei cauzate, în conformitate cu legislația.

(2) Carabinierul nu va despăgubi în ordine de regres dauna cauzată doar dacă a comis-o în limita riscului întemeiat sau în condițiile stabilite de lege pentru exonerarea de la răspundere civilă pentru cauzarea de daune.

Articolul 23. Inadmisibilitatea imixtiunii în activitatea carabinierului

Nimeni altcineva, decît persoanele împuternicite prin lege, nu este în drept să intervină în activitatea carabinierului.

Articolul 24. Incompatibilități generale pentru funcția de carabinier

(1) Carabinierul nu este în drept să desfășoare alte activități remunerate, cu excepția activităților didactice și științifice, precum și să cumuleze funcții.

(2) Carabinierul nu este în drept să desfășoare personal sau prin intermediul unui terț activitate de întreprinzător sau să fie membru al organului de conducere al unei întreprinderi.

(3) Carabinierul nu poate fi reprezentant al unor terțe persoane în raport cu Corpul de carabinieri, inclusiv în ceea ce privește efectuarea unor acte în legătură cu funcția pe care o exercită.

(4) Carabinierul antrenat în una dintre activitățile incompatibile enumerate la alin. (1) – (3) din prezentul articol este obligat, în termen de 30 zile calendaristice de la data apariției situației de incompatibilitate, să abandoneze activitatea incompatibilă cu funcția sa sau, după caz, să depună raport la eliberare din funcția de carabinier. Dacă în termenul menționat, acesta nu întreprinde acțiuni în vederea lichidării incompatibilității, el este eliberat din funcția de carabinier.

Articolul 25. Restricțiile și interdicțiile

1) Carabinierului îi este interzis:

- a) să facă parte din partide politice, formațiuni sau organizații social-politice sau să desfășoare propagandă în favoarea acestora;
- b) să organizeze și să participe la greve;

c) să promoveze opinii sau preferințe politice în timpul sau în legătură cu exercitarea obligațiilor funcționale, la locul de muncă sau în timpul orelor de serviciu;

d) să adere la culte religioase neînregistrate în conformitate cu legislația în vigoare;

e) să utilizeze, în interese personale sau în alte scopuri decât cele de serviciu, mijloacele financiare, tehnico-materiale, informaționale și alte bunuri ale statului, precum și informația de serviciu pusă la dispoziția acestuia pentru exercitarea serviciului sau la care are acces în virtutea serviciului;

f) să solicite sau să accepte cadouri, servicii, favoruri sau orice alt fel de avantaj în interes personal și în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu;

g) să întreprindă alte acțiuni interzise prin lege.

(2) Carabinierul nu poate exercita activitatea într-o funcție în subordinea nemijlocită a unei rude pe linie dreaptă sau colaterală (părinte, frate, soră, fiu, fiică) sau a unei rude prin afinitate (soț/soție, părinte, frate și soră a soțului/soției).

(3) În cazul carabinierului care se află în una din situațiile prevăzute la alin. (2), angajatorul va întreprinde acțiuni în vederea încetării raporturilor ierarhice nemijlocite în termen de 30 de zile calendaristice sau transferarea într-o funcție care ar exclude o astfel de subordonare, iar dacă transferul nu este posibil, acesta este eliberat din funcția deținută.

(4) La încadrarea în serviciu persoana va accepta restricțiile și incompatibilitățile impuse prin prezenta lege și alte acte normative care reglementează activitatea carabinierului.

Capitolul V

PARTICULARITĂȚILE ÎNDEPLINIRII SERVICIULUI ÎN CORPUL DE CARABINIERI

Articolul 26. Încadrarea în serviciu în cadrul Corpului de carabinieri

(1) Încadrarea se efectuează în baza contractului de îndeplinire a serviciului, pe bază de concurs.

(2) La concurs sînt acceptați candidații care corespund următoarelor condiții:

a) este cetățean al Republicii Moldova;

b) a atins vârsta de 18 ani și nu a depășit vârsta de 40 de ani;

c) nu este limitat în capacitate de exercițiu;

d) are calificarea corespunzătoare pentru funcția în care urmează să fie încadrat;

e) posedă limba de stat;

f) nu are antecedente penale și nu se află sub urmărire penală;

g) este apt, din punct de vedere medical, pentru exercitarea funcției, conform concluziei comisiei medicale speciale a Ministerului Afacerilor Interne;

h) a trecut înregistrarea dactiloscopică obligatorie și testarea cu poligraful.

(3) Procedura desfășurării concursului se stabilește de Guvern.

(4) La încadrarea în serviciu și ulterior, în fiecare an, carabinierul este obligat să prezinte, în condițiile legii, declarație cu privire la venituri și proprietate, declarații cu privire la interese.

(5) La funcția de subofițer pot candida persoane care dețin cel puțin studii liceale sau studii medii de cultură generală, medii speciale, iar la funcția de ofițer – studii superioare sau postuniversitare.

(6) Încadrarea în serviciu a carabinierului se efectuează prin ordin de numire în funcție emis de către comandant, în baza contractului de îndeplinire a serviciului. Carabinierului la încadrare i se stabilește o perioadă de probă de 6 luni, cu excepția absolvenților instituțiilor de învățământ militar/special, precum și a angajaților prin transfer. La expirarea perioadei de probă, carabinierul debutant susține examenul de evaluare a performanțelor. În cazul în care nu a susținut examenul de evaluare, este eliberat din serviciu.

(7) Raporturile juridice de serviciu ale carabinierilor sînt reglementate prin contracte încheiate succesiv pînă la atingerea vîrstei-limită de aflare în serviciu. Durata ultimului contract este determinată de vîrsta-limită de aflare în serviciu.

Articolul 27. Funcțiile carabinierilor

(1) Tipurile funcțiilor în subunitățile carabinierilor se instituie potrivit Nomenclatorului funcțiilor aprobat de ministrul afacerilor interne.

(2) Carabinierii sînt numiți în funcție conform specialității și calificării.

(3) Atribuțiile, drepturile, răspunderea și raporturile de subordonare ale carabinierului sînt descrise în fișa postului aprobată de comandantul Corpului de carabinieri sau de persoana împuternicită de acesta.

(4) Fișa postului comandantului Corpului de carabinieri și adjunctului acestuia este aprobată de ministrul afacerilor interne.

Articolul 28. Raporturile de serviciu

(1) Raporturile de serviciu ale carabinierului sînt reglementate de prezenta lege, Legea nr.162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor. În partea în care nu sînt reglementate, se aplică prevederile Codului muncii.

(2) Raporturile de serviciu apar odată cu încheierea contractului de îndeplinire a serviciului, confirmat prin actul administrativ de numire în funcție.

(3) Actul administrativ de numire în funcție are formă scrisă și conține temeiul numirii, numele funcționarului, funcția, data de la care acesta urmează să exercite funcția de carabinier, perioada de probă, după caz, alte componente stabilite de legislație.

(4) Contractul de îndeplinire a serviciului se încheie în scris între candidat și Corpul de carabinieri în persoana comandantului Corpului de carabinieri în condițiile prevăzute de legislație.

(5) Pentru cazurile menționate în art. 35 alin. (2) lit. a) și b) din prezenta lege se acordă dreptul de a prelungi contractul de îndeplinire a serviciului cu acordul părților.

(6) Pentru persoanele care au atins limita de vîrstă pentru serviciu în Corpul de carabinieri, se acordă dreptul de a prelungi contractul de îndeplinire a serviciului, cu acordul părților, pe o perioadă de cel mult 5 ani.

(7) Hotărîrea privind prelungirea termenului de aflare în serviciu peste limita de vîrstă, stabilită în alin. (6) din prezentul articol, nu exclude posibilitatea încetării serviciului în baza altor temeieri.

Articolul 29. Jurămîntul, numirea și transferarea în funcție, detașarea și trecerea la dispoziție, timpul de serviciu, timpul de odihnă și de îndeplinire a obligațiilor serviciului militar

Jurămîntul, numirea și transferarea în funcție, detașarea și trecerea la dispoziție, timpul de serviciu, timpul de odihnă și de îndeplinire a obligațiilor serviciului militar sînt reglementate de Legea nr. 162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor și Legea nr. 1245-XV din 18 iulie 2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei.

Articolul 30. Evaluarea performanțelor profesionale

(1) Pe lîngă atestarea prevăzută de Legea nr.162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor, activitatea și conduita carabinierului sînt evaluate o dată pe an, iar concluziile se consemnează în evaluarea de serviciu cu acordarea unuia dintre următoarele calificative: "foarte bine", "bine", "satisfăcător", "nesatisfăcător".

(2) Rezultatele evaluării carabinierului se iau în considerare la luarea deciziilor cu privire la:

- a) promovarea în funcție;
- b) stabilirea indemnizațiilor, sporurilor și altor suplimente la salariu;
- c) eliberarea din funcție;
- d) acordarea gradelor militare.

(3) Deciziile specificate la alin. (2) se confirmă prin actul administrativ al persoanei care are competența legală de numire în funcție.

(4) Modul, procedura, condițiile și criteriile privind evaluarea performanțelor profesionale sînt stabilite de ministrul afacerilor interne.

Articolul 31. Formarea profesională

(1) Formarea profesională a carabinierilor se efectuează în Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, în instituțiile de învățămînt militar și în alte instituții potrivit specialităților solicitate.

(2) Durata studiilor la Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, în cazul continuării serviciului în cadrul Corpului de carabinieri, se include în vechimea în serviciu militar.

(3) Carabinierii nou-încadrați, care nu au absolvit Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne sau instituții de învățământ militar, vor face un curs de pregătire inițială, inclusiv militară, în Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne sau instituții de învățământ militar.

(4) Formele, modul de desfășurare și durata formării profesionale se stabilește de Guvern.

Articolul 32. Testarea integrității profesionale

(1) Testarea integrității profesionale reprezintă o metodă de verificare periodică a modului de respectare a obligațiilor profesionale sau de conduită de către carabinieri, precum și de identificare, evaluare și înlăturare a vulnerabilităților și a riscurilor care determină carabinierul încadrat să comită acte de corupție, acte conexe corupției sau fapte de comportament corupțional ori să admită influențe necorespunzătoare în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, constând în crearea situațiilor virtuale similare celor cu care se confruntă personalul în exercitarea atribuțiilor de serviciu, materializate prin operațiuni disimulate, circumstanțiate de comportamentul acestuia, în vederea stabilirii reacției și conduitei adoptate.

(2) Testarea integrității profesionale a carabinierilor este efectuată de către subdiviziunea specializată a Ministerului Afacerilor Interne, angajații căreia, la rîndul lor, sînt testați de către Centrul Național Anticorupție.

(3) Rezultatul testării integrității profesionale se remite comandantului Corpului de carabinieri, care va examina comportamentul carabinierului manifestat în cadrul testului de integritate profesională și, după caz, va lua o decizie de aplicare a sancțiunii disciplinare. Rezultatul testării integrității profesionale a comandatului Corpului de carabinieri și a adjunctului lui se remite ministrului afacerilor interne, care va examina comportamentul manifestat în cadrul testului de integritate profesională și va decide asupra existenței motivului de eliberare din funcție.

(4) Materialele care fixează comportamentul carabinierului pe parcursul desfășurării testului de integritate profesională se păstrează:

a) în cazul rezultatului pozitiv al testului de integritate profesională – pînă la constatarea rezultatului testului de către angajator;

b) în cazul rezultatului negativ al testului de integritate profesională, se păstrează în dosarul personal al carabinierului pînă la rămînerea irevocabilă a hotărîrii instanței de judecată, dacă decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare este contestată, sau pînă la expirarea termenului de contestare în instanța de judecată.

(5) Periodicitatea și condițiile desfășurării testării integrității profesionale se stabilesc în regulamentul aprobat de ministrul afacerilor interne.

Articolul 33. Dosarul personal

(1) Pentru fiecare carabinier se întocmește un dosar personal. Modul de completare, păstrare și consultare a dosarului personal se stabilește de către ministrul afacerilor interne.

(2) Dosarul personal conține informații privind funcțiile deținute pe parcursul carierei carabinierului, avansările în grade militare, stimulările acordate, sancțiunile disciplinare aplicate, declarațiile cu privire la venituri și proprietate, documente (sau copii de pe acestea) privind evaluarea performanțelor profesionale, rezultatele controlului special efectuat în condiții legale în privința carabinierului și alte documente stabilite de către ministrul afacerilor interne.

(3) Se interzice introducerea în dosarul personal a oricăror informații referitoare la opiniile politice, religioase sau de orice altă natură a carabinierului.

(4) Carabinierul poate consulta dosarul personal, iar la cerere, i se eliberează copii de pe actele existente care nu conțin informații atribuite la secretul de stat, în condițiile legii.

Articolul 34. Exercițiul funcției

Se consideră exercițiul funcției îndeplinirea obligațiilor de serviciu prevăzute de fișa postului, de prezenta lege și de alte acte normative.

Articolul 35. Eliberarea din serviciu

(1) Eliberarea din serviciu se efectuează:

- a) prin ordinul comandantului, cu excepția carabinierilor prevăzuți la lit. b);
  - b) prin ordinul ministrului afacerilor interne pentru adjunctul comandantului;
  - c) prin hotărâre de Guvern pentru comandant.
- (2) Eliberarea din serviciu se efectuează:
- a) la expirarea termenului contractului;
  - b) la atingerea vârstei-limită de aflare în serviciu;
  - c) la împlinirea vechimii în serviciu ce permite dreptul la pensie;
  - d) la clasarea înapoi pentru serviciu de către comisia medicală specială a Ministerului Afacerilor Interne;
  - e) la clasarea apti necombatant pentru serviciu de către comisia medicală specială a Ministerului Afacerilor Interne, în cazul în care nu pot fi folosiți pentru serviciu din cauza lipsei funcțiilor vacante;
  - f) la lichidarea subunității de carabinieri sau reducerea statelor de personal – dacă carabinierul refuză transferul în altă funcție;
  - g) la transferarea într-o altă structură de stat în care este prevăzut serviciul special;

h) din cauza necorespunderii funcției deținute, constatate în urma evaluării performanțelor profesionale și în cazul lipsei unei funcții inferioare vacante sau al refuzului de a fi transferat în funcția propusă;

i) în baza rezultatelor negative ale testelor de integritate;

j) din inițiativa personală a carabinierului;

k) la comiterea faptei care discreditează statutul de carabinier;

l) la condamnarea carabinierului în baza sentinței judecătorești definitive;

m) la tăinuirea faptelor ce împiedică încadrarea în serviciu;

n) la alegerea într-o funcție electivă;

o) la încălcarea restricțiilor sau incompatibilităților prevăzute de prezenta lege;

p) în caz de deces.

(3) Limita de vîrstă de aflare în serviciu a carabinierului se stabilește de 50 de ani pentru corpul de sergenți și pentru corpul de subofițeri și 55 de ani pentru corpul de ofițeri, cu excepția ofițerilor cu grade militare de generali pentru care această vîrstă este de 60 de ani.

(4) Carabinierii se consideră eliberați din serviciu din ziua în care au fost radiați din tabelul nominal al unității. Carabinierul urmează să fie radiat din tabelul nominal nu mai tîrziu de 2 luni de la data emiterii ordinului cu privire la eliberarea lui din serviciu.

(5) Carabinierii decedați și cei care au părăsit fără voie unitatea sau locul de serviciu sînt radiați din tabelul nominal al unității nu mai tîrziu de 2 luni din momentul constatării faptului.

(6) Cu două luni pînă la expirarea contractului de îndeplinire a serviciului, comandantul și carabinierul sînt obligați să se informeze reciproc, în scris, despre expirarea contractului și despre intenția de a încheia sau nu un contract succesiv.

(7) În cazul în care părțile contractante nu și-au onorat obligațiile prevăzute la alin. (6) al prezentului articol, contractul se consideră încetat din momentul expirării sale. Carabinierul se eliberează din serviciu din inițiativa comandantului, în legătură cu expirarea contractului.

(8) La eliberarea din serviciu în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. h)-o) din prezentul articol, carabinierii cu vechimea în serviciu mai mică de 5 ani, după absolvirea instituțiilor de învățămînt sau după încheierea cursurilor de instruire, indiferent de sursa de finanțare, sînt obligați să restituie cheltuielile pentru instruire proporțional cu perioada rămasă pînă la 5 ani, potrivit angajamentului încheiat în acest sens.

(9) Mijloacele financiare, restituite conform prevederilor alin. (8) al prezentului articol, se varsă la bugetul de stat.

(10) La eliberarea carabinierului din motivele prevăzute la alin. (2) lit. g) - o) din prezentul articol acesta achită valoarea restantă a echipamentului primit.

(11) Carabinierii care au fost achitați de instanțele de judecată sau în privința cărora s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală ori încetarea urmăririi

penale pe teme de reabilitare se restabilesc în toate drepturile potrivit legislației în vigoare.

Articolul 36. Gradele militare

(1) Pentru efectivul Corpului de carabinieri se stabilesc grade militare prevăzute de Legea nr.1245-XV din 18 iulie 2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei.

(2) Gradul militar se acordă carabinierului luându-se în considerare calificarea și nivelul de pregătire profesională, termenul de aflare în gradul militar precedent și funcția deținută.

(3) Gradul militar de general de brigadă, general de divizie și general de corp de armată se acordă prin decretul Președintelui Republicii Moldova.

(4) Gradele militare, pînă la gradul de colonel inclusiv, se acordă prin ordinul comandantului.

(5) Procedura de acordare a gradelor militare, cu excepția gradului de general de brigadă, general de divizie și general de corp de armată se stabilește de către comandant.

(6) Gradul militar primar de sergent-inferior și plutonier se acordă persoanei la încadrare în serviciu la funcțiile pentru care sînt prevăzute grade militare de subofițer, dacă are cel puțin studii medii de cultură generală sau studii liceale.

(7) Gradul militar primar de locotenent se acordă persoanei la încadrare în serviciu la funcțiile pentru care sînt prevăzute grade militare de ofițer, dacă deține studii superioare și dacă nu a deținut un grad militar sau special mai mare.

(8) Gradul militar succesiv se acordă în ziua expirării termenului de aflare în gradul militar precedent, luându-se în considerare nivelul de pregătire profesională, dacă deține funcția pentru care este prevăzut un grad egal sau mai înalt decît cel care i se acordă.

(9) În cazul aflării la studii sau detașare, gradul militar succesiv se acordă cu condiția că funcția din care este detașat, conform statelor de personal, prevede un grad egal sau mai înalt decît cel acordat.

(10) Nu se acordă grad militar succesiv carabinierului:

a) care se află sub urmărire penală sau în proces de judecată în legătură cu săvîrșirea unei infracțiuni ori în privința căruia se efectuează ancheta de serviciu;

b) care este sancționat disciplinar, pînă la stingerea sau ridicarea sancțiunii;

c) nu are pregătirea necesară;

d) care se află în alte concedii decît cele anuale de odihnă, de studii și medicale.

(11) În cazul pronunțării sentinței de achitare sau al definitivării anchetei de serviciu fără aplicarea sancțiunii disciplinare, gradul militar succesiv se acordă din ziua împlinirii termenului de acordare.

(12) Se stabilesc următoarele termene de aflare în grad militar:

- a) pentru subofițeri:
 3 ani – în gradul de sergent-inferior;
 4 ani – în gradul de sergent;
 4 ani – în gradul de sergent major;
 5 ani – în gradul de plutonier;
 4 ani – în gradul de plutonier-major.

- b) pentru ofițeri:
 3 ani – în gradul de locotenent;
 4 ani – în gradul de locotenent major;
 4 ani – în gradul de căpitan;
 4 ani – în gradul de maior;
 5 ani – în gradul de locotenent-colonel.

(13) Termenele de aflare în gradele militare de plutonier-adjutant, colonel, general de brigadă, general de divizie și general de corp de armată nu se stabilesc.

(14) Termenul de aflare în grad militar se calculează din ziua acordării gradului precedent.

(15) În termenul de aflare a carabinierului în grad militar nu se includ perioadele în care carabinierul:

- a) a fost supus urmăririi penale – din momentul intentării dosarului penal pînă la emiterea hotărîrii pe cauza penală;
 b) s-a aflat în alte concedii decît cele de odihnă, de studii și medicale;
 c) s-a aflat în gradul militar retrogradat în baza unei sancțiuni disciplinare;
 d) a executat sancțiunea disciplinară sub formă de arest.

(16) Carabinierii pot fi retrogradați în grad cu o treaptă, de către comandantul Corpului de carabinieri, în caz de încălcare a regulamentelor de activitate, ordinelor și instrucțiunilor. Gradele militare pot fi retrase numai de instanța de judecată.

Articolul 37. Disciplina de serviciu

Tipurile de abateri disciplinare ale carabinierilor, procedura de aplicare, atenuare și ridicare a sancțiunilor disciplinare sînt prevăzute în Legea nr. 52-XVI din 2 martie 2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare.

Capitolul VI PROTECȚIA JURIDICĂ ȘI SOCIALĂ A CARABINIERULUI ȘI A MEMBRILOR DE FAMILIE

Articolul 38. Dreptul la protecție din partea statului

(1) Carabinierul se află sub protecția statului și a legii. Persoana, onoarea, demnitatea și reputația profesională sînt ocrotite prin lege.

(2) Carabinierul și membrii familiei lui au dreptul la protecție din partea statului față de amenințările și violențele la care sînt sau ar putea fi supuși, ca

urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu aceasta.

(3) Fiind sesizat despre amenințările și violențele la care este sau ar putea fi supus personal sau membrii familiei lui, ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu acesta, carabinierul și membrii familiei sale vor fi luați sub protecția statului și se vor întreprinde măsurile necesare înlăturării pericolului.

(4) Prejudiciul material, cauzat carabinierului sau membrilor familiei lui și determinat de activitatea de serviciu al acestuia, se repară din contul bugetului de stat, urmînd să fie recuperat pe cale de regres din contul celui vinovat, în conformitate cu legislația în vigoare.

(5) Pentru a-și apăra drepturile și interesele, carabinierul este în drept să sesizeze instanța de judecată competentă.

Articolul 39. Calcularea vechimii în serviciu

Modul de calculare a vechimii în serviciu în vederea determinării sporului la salariu pentru vechimea în serviciu și stabilirii pensiei pentru vechimea în muncă, precum și cazurile de calculare a vechimii în muncă în condiții avantajoase se stabilesc de Guvern.

Articolul 40. Asigurarea cu echipament și rație alimentară

(1) Carabinierul este asigurat cu rație alimentară și echipament din contul bugetului de stat, conform normelor stabilite de către Guvern.

(2) Modelul uniformei, regulile de purtare și însemnele distinctive, care permit identificarea carabinierului sînt stabilite de Guvern.

Articolul 41. Remunerarea muncii și dreptul la indemnizații

(1) Remunerarea muncii carabinierului se efectuează în modul, condițiile și mărimile prevăzute de Legea nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

(2) În cazul eliberării din serviciu în temeiul art.35 alin. (2) lit. a) – f), carabinierului i se acordă o indemnizație unică al cărei quantum variază în funcție de vechimea calendaristică pentru stabilirea pensiei, conform prevederilor art. 19 al Legii nr.162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor.

(3) Plata indemnizației de eliberare se efectuează în baza ordinului comandantului, iar pentru comandantul Corpului de carabinieri și adjunctul acestuia prin ordinul ministrului afacerilor interne.

(4) În cazul eliberării repetate din serviciu, indemnizația unică se acordă în mărimea care exclude mărimea indemnizației primite anterior.

Articolul 42. Dreptul la pensie

Carabinierul are dreptul la pensie în conformitate cu Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 2003 cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și persoanelor

din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Articolul 43. Asigurarea de stat obligatorie

Carabinierii sînt supuși asigurării de stat obligatorii în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 44. Asigurarea cu spațiu locativ de serviciu

(1) Corpul de carabinieri își creează fondul locativ de serviciu în modul stabilit de Guvern.

(2) Dacă carabinierul și soția/soțul acestuia nu deține locuință în proprietate în localitatea unde activează, acesta are dreptul la spațiu locativ de serviciu pentru perioada de activitate în localitatea respectivă, care se repartizează în limita disponibilului, în modul aprobat de ministrul afacerilor interne.

(3) Spațiul locativ de serviciu repartizat carabinierului nu poate fi supus privatizării. În caz de încetare a raporturilor de serviciu, carabinierul este obligat să elibereze spațiul locativ de serviciu, indiferent de perioada de activitate în funcție.

Articolul 45. Dreptul la ocrotirea sănătății și la asistența medicală

(1) Carabinierii beneficiază de asistență medicală și tratament (ambulatoriu și staționar) gratuit în orice instituție medico-sanitară a Ministerului Afacerilor Interne. Dacă asistența medicală nu poate fi acordată în instituțiile medico-sanitare ale Ministerului Afacerilor Interne, aceasta se acordă în altă instituție medico-sanitară publică, cu rambursarea cheltuielilor suportate din contul mijloacelor prevăzute în bugetul instituțiilor medico-sanitare ale Ministerului Afacerilor Interne.

(2) Carabinierii sînt supuși anual examinării medicale profilactice în instituțiile medico-sanitare ale Ministerului Afacerilor Interne.

(3) Tratamentul carabinierilor peste hotarele Republicii Moldova se efectuează, în caz de necesitate, în condițiile stabilite de Guvern.

(4) Carabinierii care au pierdut sau li s-a diminuat capacitatea de muncă în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, beneficiază de tratament, iar în caz de necesitate și de protezare gratuită în instituțiile medico-sanitare, în condițiile prevăzute de alin. (1) al prezentului articol.

(5) În cazurile în care maladia contractată sau trauma primită de carabinier este legată de încălcarea de către acesta a legislației sau de consumul băuturilor alcoolice sau substanțelor narcotice ori rezultă din automutilare, tratamentul, cu excepția asistenței medicale de urgență, se achită din cont propriu.

(6) Carabinierii eliberați din serviciu cu dreptul la pensie beneficiază de drepturile prevăzute de alin. (1) al prezentului articol.

Articolul 46. Dreptul la călătorie fără plată

(1) Carabinierii au dreptul să călătorească gratuit pe întreg teritoriul țării, în toate tipurile de transport public urban, suburban și interurban (cu excepția taximetrelor), în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu.

(2) Cheltuielile suportate de transportatori în legătură cu acordarea drepturilor prevăzute la alin. (1) al prezentului articol în transportul urban, interurban și suburban sînt compensate de la bugetul de stat, în modul prevăzut de Guvern.

(3) Modul de identificare a cazurilor în care acest drept nu a fost realizat în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu sînt stabilite prin regulamentul aprobat de ministrul afacerilor interne.

Articolul 47. Protecția juridică și socială a membrilor familiilor carabinierilor

(1) Membrii familiilor carabinierului decedat în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu, pot beneficia de asistență medicală în instituțiile medicale ale Ministerului Afacerilor Interne în baza polițelor de asigurare medicală obligatorie.

(2) Copiii carabinierului decedat în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu se înmatriculează în instituțiile de învățămînt ale Ministerului Afacerilor Interne în afara concursului, cu condiția că vor corespunde cerințelor de stare a sănătății.

(3) Funeraliile carabinierului decedat în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu se efectuează din contul subdiviziunii unde a activat.

Capitolul VII**FINANȚAREA ȘI DOTAREA CORPULUI DE CARABINIERI****Articolul 48. Finanțarea**

(1) Corpul de carabinieri este finanțat de la bugetul de stat și din alte surse conform legislației.

(2) Modul și normele de asigurare tehnico-materială se stabilesc de Guvern, la propunerea ministrului afacerilor interne.

(3) Autoritățile administrației publice locale pot finanța din bugetele proprii realizarea unor acțiuni ale subunităților de carabinieri legate de asigurarea ordinii și securității publice în teritoriu.

Articolul 49. Dotarea

(1) Carabinierii dispun de patrimoniu, echipament și tehnică destinate instruirii și îndeplinirii atribuțiilor de serviciu.

(2) Asigurarea materială și tehnică a carabinierilor, crearea infrastructurii la obiectivele și subdiviziunile acestora se efectuează din contul mijloacelor

bugetului de stat, din alte surse conform legislației.

(3) Autoritățile administrației publice locale pun, în mod gratuit, la dispoziția carabinierilor terenuri și clădiri în folosință permanentă sau temporară, în conformitate cu legislația în vigoare, pentru orașele militare, poligoane, depozite, instituții social-culturale, medicale și sportive.

Capitolul VIII DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 50. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2013.

(2) Departamentul Trupelor de Carabinieri se reorganizează în Departamentul Corpului de carabinieri, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne. Departamentul Corpului de carabinieri este succesorul misiunilor, funcțiilor, atribuțiilor, drepturilor și obligațiilor care vor fi exercitate în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(3) Încorporarea cetățenilor în serviciul militar în termen în cadrul Corpului de carabinieri, îndeplinirea serviciului militar în termen de către aceștia este reglementată de legislația cu privire la serviciul militar.

(4) Guvernul, în termen de 3 luni:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

(5) Până la aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege, actele normative se vor aplica în măsura în care nu contravin prezentei legi.

(6) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr. 806-XII din 12 decembrie 1991 cu privire la trupele de carabinieri (trupele interne) ale Ministerului Afacerilor Interne, cu modificările și completările ulterioare.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege cu privire la Corpul de carabinieri

În rezultatul adoptării de către Guvern a Concepției de reformare a Ministerului Afacerilor Interne și a structurilor subordonate și desconcentrate ale acestuia a fost determinată necesitatea perfecționării cadrului legal de activitate a poliției și a carabinierilor, în acest sens unul din obiectivele principale, fiind elaborarea proiectului legii cu privire la Corpul de carabinieri care va permite organizarea și restructurarea carabinierilor.

Proiectul legii cu privire la Corpul de carabinieri conține o nouă viziune referitor la locul și rolul carabinierilor în sistemul MAI. În urma procesului de reformare a MAI, carabinierii vor prelua integral de la poliție atribuțiile de asigurare și restabilire a ordinii publice, de pază a obiectivelor de importanță deosebită. Astfel, carabinierii vor ocupa o poziție activă și exclusivă în asigurarea și restabilirea ordinii publice, paza obiectivelor de importanță vitală, a căror listă se aprobă de Guvern, precum și paza misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova. De asemenea, sunt reglementate atribuțiile Corpului de carabinieri privind asistența Poliției în operațiunile de reținere, pază a locului infracțiunii, privind participarea la lichidarea consecințelor situațiilor excepționale.

Se stabilește o nouă organizare a carabinierilor sub aspect structural – Corpul de carabinieri, care va fi constituit din aparatul de administrare – Departamentul carabinieri și unități subordonate, dislocate pe întreg teritoriul țării.

Conducerea Corpului de carabinieri va fi asigurată de către comandant, numit de Guvern pe un termen de 5 ani la propunerea ministrului afacerilor interne, fiind clar stabilite criteriile de numire și eliberare a acestuia din funcție.

Pornind de la principiul depolitizării, delimitării competențelor și consolidării Corpului de carabinieri, proiectul stabilește competențele ministrului afacerilor interne, ce țin de formarea direcțiilor strategice, elaborarea și promovarea politicii Guvernului, controlul activității Corpului de carabinieri, aprobarea politicii de finanțare, asigurarea tehnico-materială și socială, perfecționarea cadrului legal.

Procesul de reformare va fi însoțit de trecerea treptată la serviciul militar prin contract cu reducerea treptată a militarilor în termen prin substituirea acestora cu militari profesioniști. Astfel este necesară o perioadă de tranziție în care se va menține forma mixtă de îndeplinire a serviciului militar de către militarii în termen și militarii prin contract, pînă la profesionalizarea deplină a actualelor trupe de carabinieri.

Realizarea acestei etape va permite crearea unui efectiv profesionist de carabinieri. În prezent, statul investește resurse financiare enorme pentru întreținerea unui contingent de militari cu statut specific (carabinieri), dar care nu sunt antrenati în mod direct în misiuni pentru care au fost concepute asemenea forțe asigurare a ordinii de drept în măsura pentru care a fost conceput.

Carabinierii urmează a fi poziționați la un alt nivel de funcții și sarcini, astfel încît să asigure intervenția în situațiile de criză și să contribuie la asigurarea și restabilirea prin metode legale a ordinii publice.

În acest sens, proiectul stabilește statutul carabinierilor, ca fiind persoane ce îndeplinesc serviciul militar prin contract în cadrul Corpului de carabinieri și exercită atribuțiile carabinierilor prevăzute de lege.

Avînd statut de militari, asupra carabinierilor se vor aplica prevederile Legii nr. 162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor, Legii nr. 1245-XV din 18 iulie 2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, Legii nr. 52-XVI din 2 martie 2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare, regulamentele militare, alte acte normative în vigoare, cu particularitățile stabilite în prezentul proiect de lege. Printre aceste particularități, care se datorează specificului atribuțiilor date prin lege, se evidențiază încadrarea în serviciu prin concurs, evaluarea periodică a performanțelor profesionale, testarea integrității profesionale, stabilirea temeiurilor de eliberare din serviciu din cadrul Corpului de carabinieri.

Proiectul stabilește că, în cazul declarării stării de asediu sau de război conducerea, planificarea și coordonarea activităților Corpului de carabinieri se va efectua conform prevederilor Legii nr. 345-XV din 25 iulie 2003 cu privire la apărarea națională și Legii nr. 212-XV din 24 iunie 2004 cu privire la regimul stării de urgență, de asediu și de război.

În ceea ce privește aspectul financiar al aprobării proiectului, calculele estimative arată că fondul anual de salariu pentru anul 2013 constituie 55325,9 mii lei (1041 carabinieri x 4428 lei x 12 luni.)

Proiectul a fost coordonat cu autoritățile interesate, propunerile și obiecțiile cărora, în mare parte, au fost luate în considerație la definitivarea acestuia.

În contextul procesului de reformare a Ministerului Afacerilor Interne și a subdiviziunilor subordonate ale acestuia, precum și în vederea reglementării activității Corpului de carabinieri aprobarea prezentului proiect de lege este esențială.

Ministru al afacerilor interne

Dorin RECEAN